

STUDENTEN WEEKBLAD

REDACTEUREN:

MEL. C. M. JELGERSMA, H. L. DINGER, A. G. MARIS, E. KANN,
B. C. VAN BALEN WALTER, MEL. J. BECKERING VINCKERS, G. E. GERST.
ORGAAN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR STUDIEBELANGEN.

22e JAARGANG.
No. 2.

VRIJDAG
10 OCTOBER 1919.

DIT BLAD VERSCHIJNT DONDERDAGS, BEHALVE IN DE VACANTIËN. DE ABONNEMENTSPRIJS IS VAN 1 OCTOBER TOT 31 DECEMBER 1919 f 1.50. DE JAARGANG LOOPT VAN 1 OCTOBER TOT 30 SEPTEMBER. DE PRIJS DER ADVERTENTIËN IS 15 CTS. PER REGEL.

TECHNISCHE BOEK-
HANDEL EN DRUKKERIJ
J. WALTMAN JR., DELFT

INZENDINGEN TE BEZORGEN VOOR
MAANDAGMIDDAG 4 UUR AAN HET
REDACTIE-ADRES: KOORNMARKT 62

Wegens de sterk verhoogde drukkosten zijn wij genoodzaakt de abonnementsprijs van het 1e kwartaal (1 October—31 December 1919) te stellen op f 1,50.

Na 1 November wordt hierover per kwitantie beschikt met verhoging van dispositiekosten. Bij betaling vóór dien datum worden dus dispositiekosten uitgespaard.

De abonnementsprijs van het 2e—4e kwartaal zullen wij eerst na 1 Januari a.s. kunnen bepalen.

Aan H.H. abonné's op het S.-W. wordt medegedeeld, dat dezer dagen titel en inhoud op den 21sten jaargang verkrijgbaar zullen zijn. Er worden slechts zooveel ex. van gedrukt als aangevraagd worden. Tot 15 October bestaat daarvoor gelegenheid bij den Uitgever.

Inhoud.

Delftsche Studentenbond.

Opening van den novitiatstijd.
Lijst van Candidaat-leden.

Gedachten en Gedichten.

Vernufteling.

Vereenigingsleven.

N. C. S. V. Eerste-Jaarsvergadering, door G. J. Tj.
„Sanctus Virgilius.” Bestuurssamenstelling.

Engagementen.

Ingezonden,

door C. J.

Boekbespreking.

Technische Hoogeschool.

Indische Week.
Aanvang Colleges en Oefeningen.
Roosterwijziging.
Vervolgljst Nieuw-Ingeschrevenen.
Uitslag propaedeutische examens na de Zomervacantie 1919.
Mededeelingen.

DELFTSCHE STUDENTENBOND.

Opening van den novitiatstijd.

Veel lui op de kroeg, maar toch weinig drukte. Zeker 't gevolg van de afwezigheid van zooveel leden, die ook zelfs dezen avond de kroeg geen bezoek waard achtten. De hooge heeren lieten een professoraal kwartiertje op zich wachten maar verschenen toch, met uitzondering van den zoo gevreesden man.

Hoewel tijdens de vergadering een paar lui heel leuke opmerkingen maakten (Jurje was er ook!) kwam de stemming er niet in.

Ja, van Jurje gesproken, hij was verschrikkelijk stil dezen avond, misschien door 't ontbreken van onze groote lawaai-producent (u weet wel wie)?

De voorzitter der prop.-commissie besprak in een mooie rede onze kennismaking, gaf den candidaat-leden eenige praktische wenken en verklaarde den novitiatstijd voor geopend.

Aan 't eind der vergadering de traditioneele noodkreet voor den Almanak, die dit jaar wel eens een reuze oplaag kan krijgen door 't handig gebruik maken van zekere algemeene eigenschap der leden.

Ook 't verdere deel van den avond kenmerkte zich door rust en kalmte, wat aan de biljartwedstrijden ten goede kwam.

Lijst van Candidaat-leden.

J. Al, t.	Cartesiusstraat 47, Den Haag.
A. W. Baars, w.	Otto Burgstraat 17, Rijswijk.
A. D. W. Borst, t.	Hugo de Grootstraat 21.
M. Blaak, w.	Vlamingstraat 72.
A. Bosch,	Heemskerkstraat 37, Den Haag.
F. T. Bokma, w.	Choorstraat 10.
L. E. Broekhuizen, c.	Columbusstraat 26, Den Haag.
Johan Cramer, c.	Adelheidstraat 227, Den Haag.
E. Dijt, t.	Wilhelmina Hotel.
L. Con, E2.	Kanaalweg 13.
P. Dokkum, t.	Simonstraat 48.
H. H. W. v. Eyk, w.	Noordsingel 22b, Rotterdam.
W. v. Harpen, t.	Oude Delft 224.
A. Heringa, c.	Oostplantsoen 1a.
Henk Hollaar, c5.	Kolk 26.
G. H. Joustra, t2.	Zuiderstraat 46e.
R. Huynink, w.	Binnenwatersloot 26.
W. van Laar, t.	Copernicusstraat 239, Den Haag.
H. Jansen, E.	Hoekweg 6, Rijswijk.
G. E. Landweer, E.	Iaan v. Meerdervoort 168m, d. H.
A. I. Geluk, c.	Kanaalweg 18.
B. A. Geerlings, E.	Koornmarkt 159.
M. v. d. Kooy,	Abwoudsche weg 36, Hof v. Delft.
G. A. T. Kwantes,	Heeswijkstraat 61, Voorburg.
W. J. Kiers, w.	Oostsingel 20.
H. Ter Meulen, t.	Ieplaan 13, Den Haag.
T. A. A. Meyer, E.	Thomsonlaan 109, Den Haag.
J. v. d. Hoeven Jr., w.	's Gravenzandelaan 105, Den Haag.
E. A. J. H. Nicolas, t.	Dunklerstraat 22, Den Haag.
C. J. van Nieuwenhuizen, c.	Schelpenkade 47, Leiden.
E. L. Oberg, t.	Wilhelminastraat 104, Den Haag.
G. S. G. Overeen, w.	Haagweg 103.
K. Posthumus, E.	Weimarstraat 329, Den Haag.
J. A. van Poelgeest, t.	Prins Hendriklaan 12, Rijswijk.
K. A. Rienks, c.	Piet Heinstraat 13.
G. de Regt, E.	Achterom 18.
H. L. van Rietschoten, w.	Oude Delft 249.
H. Schorlesheim, w.	Oosteinde 91.
H. Simon, w.	Copernicusstraat 56, Den Haag.
W. J. van Voorst, E.	Julianastraat 16, Rijswijk.
J. J. van der Wal, c.	Valkenboschlaan 144, Den Haag.
R. U. van Waesberge, E.	Ieplaan 73, Den Haag.
W. H. G. Wiebols, t.	Kanaalweg 18.
Schieving.	v. Slingelandstraat 36, Den Haag.

GEDACHTEN EN GEDICHTEN.

Vernufteling.

Zoo ongeveer luidt de vertaling van „ingenieur”, maar niet alle vernuftelingen zijn ingenieurs, noch omgekeerd. Voor 't oude begrip heeft zich een nieuwer in de plaats gedrongen, n.l. iemand, die zich in technische richting aan een Technische Hoogeschool bekwaamd heeft. Stelt U voor dat het hoofd van een koekbakkerij zich „kapitein-koekbakker”, zijn eerste knecht zich „luitenant ter koekbakkerij” noemde, een hoofdagent: kardinaal agent, een ezel-drijver donkeyman, een fietser roué, Wilson een referee, enz., enz.

Men kan nu telkens in de kraan lezen, dat te Wageningen menschen zijn afgestudeerd als boschbouwkundig, landbouwkundig ingenieur. Ik wil hun studie graag als belangrijk erkennen, maar juist daarom moest zij zich niet verlagen, met bij anderen titels te leenen. Hun aanwijzing „boschbouwkundigen” enz., is even eervol, maar zit hier misschien weer het klein burgerlijk gejaag naar titels achter. Het is misschien weer het idee dat een man met een titel meer is dan een zonder titel, dat men het verder brengt, gelukkiger trouwt, en misschien nog veel meer.

OVER DEN ONDERDEUR.

VEREENIGINGSLEVEN.

N. C. S. V.

EERSTE-JAARSVERGADERING van 2 October 1919.
REDE van Ds. VAN LEEUWEN.

Het doet mij veel genoegen, dat U eerste-jaars onder de vele vereenigingen, de N. C. S. V. niet zijt voorbijgegaan wier doel volgens art. 1 is: Versterking in 't geloof, opwekking tot actieve belangstelling in sociale en religieuze werkzaamheid.

't Geloof in God, Christus en Christendom, heeft dit waarde? Kan men hierop geen bevredigend antwoord geven? Eerste-jaars! de oorlog is voorbij, 't licht aan den horizon is verschenen maar de wereld is in 't duister gehuld. De strijd tusschen de naties onderling heeft plaats gemaakt voor een strijd tusschen de klassen onderling, welke met een vreeselijke scherpheid woedt. De wereld is een chaos, er moet een nieuw en beter gebouw worden opgetrokken, anders gaan we naar den ondergang. Deze taak is ons opgelegd en is uiterst zwaar en moeilijk. Kan in deze strijd 't geloof in Christus U kracht geven, kan hij voor U persoonlijk iets beteekenen? Kent gij Christus? Misschien stoot deze vraag U af. Eerste-jaars, ik vraag U twee dingen. 1^e Hebt gij wel eens geprobeerd de bedoeling van uw leven te begrijpen. 2^e Hebt gij wel eens geworsteld voor een ideaal? Deze vragen hebben zich aan Spreker opgedrongen en hem benauwd. Hij vond geen oplossing totdat hij door de heerlijkheid van 't licht van het evangelie van Christus, in de openbaring Gods, in Christus iets levends zag; telkens nieuwere en schonere vormen aannemen, evenals de lente, die volgt op den winter. N. C. S. V. is een vereeniging om elkander te helpen in 't geloof aan Hem als Heer en Heiland. Iedereen kan lid worden, die art. 1 erkent en zich thuis voelt in de kring der N. C. S. V.

Nu komt Ds. v. Leeuwen aan het woord.

Tot merkwaardige dagen worden de dagen gedurende welke de a.s. student zich voorbereidt tot de gang naar de academie. Er ligt een mystieke bekoring over de academie, en diegene, die er niet naar toe kunnen gaan, hebben een gevoel van jaloerschheid, van benijding tegen de jongelui, die er wel naar toe mogen. Er heerscht vrees bij de ouders, droefheid bij de moeder, terwijl ook de student zelf, wanneer hij afgereisd is en in de eenzaamheid op z'n „kast" zit, gevoelens van droefheid en van schroom heeft, droefheid voor 't verlaten van een geliefd milieu, schroom en ook wel vrees voor een onbekende toekomst. Terwijl men tot nog toe door ouders en onderwijzers opgevoed is, moet men nu zelf de hand aan het stuur slaan. Wee dengene, die zich dit niet bewust is. De tijd, het leven, die een heerlijkheid kan worden, vervalt tot *sleur* en tot niets. — Het gevaar meegesleurd te worden zoowel in 't materieele als in 't geestelijke is groot; En de jongeling zelf heeft hiervan een geheim voorgevoel en heeft vrees voor de aankomende tijd, voor het nieuwe leven. Men moet zich nu niet laten leiden, men moet zelf kiezen. Eerste-jaars, gekomen in de studentenwereld is het Paleis des levens voor U geopend, er staan portiers klaar om U te leiden; Maar zeg hun: Ik wil niet geleid worden, wel wil ik ingelicht worden; ik wil zelf kiezen, ik wil 't leven hebben en niet meegesleurd worden.

Het studentenleven dient niet slechts als voorbereiding tot een maatschappelijke positie, maar is ook een inleiding tot 't overdenken van geestelijke vragen. Onderzoek eerlijk en zelfstandig het studentenleven!

Spreker zal geen historische uireenzetting geven van studenten-idealen (uit Piet Paaltjes is in dit opzicht veel te destilleeren) maar slechts trachten 't wezen van geestelijke en religieuze idealen te teekenen. Spreker weet niet of de nieuw-aankomenden reeds 't geluk gehad hebben in een kring van mannen en vrouwen te komen, waarin geen verhalen van gezellige kroeg- en fuifavonden de hoofd-

schotel der conversatie vormen, doch waar over het studentenleven gesproken wordt als het heerlijkste tijdperk van hún leven. In tegenstelling met vroeger is er veel verandering gekomen, vroeger was 't aantal studentenvereenigingen veel kleiner. Van geestelijk leven was nog geen sprake. Totdat vóór 15 jaar een vereeniging voor ethische en maatschappelijke vraagstukken werd opgericht. De N. C. S. V. kreeg meer belangstelling. En tegenwoordig gaat er een stroom van idealisme door de wereld. Het gevaar is nu meegesleurd te worden door deze stroom zonder zelf iets te doen. Spreker voelt meer voor 't woord van Smuts: „De wereld heeft z'n tenten opgebroken en is op marsch gegaan"! Spreker dringt aan op een persoonlijke houding. Gij staat nu op den drempel van het leven. Gij moet bewust kiezen 1^e de houding tegenover 2^e de inhoud en 3^e uitvoering van idealen. Gij moet komen tot een persoonlijke keuze, tot een persoonlijke drang.

De kleinzielige strijd tusschen de verschillende studentencorporaties, die elkaar van de kleine kant aanpakken en struikelen over kleine verschillen, zal U misschien geen hoog denkbeeld geven van de studentenwereld. Probeer zelf steeds door te dringen tot het eigenlijke wezen eener zaak. Onderzoek, informeer bij den besten vertegenwoordiger en niet bij den kleinen man. Nu zal ik U verschillende idealen teekenen.

Een groot aantal studenten strijden onder den vlag van hooge ideeële motieven, van schoone idealen doch eigenlijk voor materieele belangen, voor een latere goed gesalarieerde positie in de maatschappij. Maar dit leven voor 't materieele drukt 't fijne dood. Een materieel ideaal is geen ideaal in de hoogste beteekenis van het woord. Men moet trachten 't materieele vanuit geestelijk oogpunt te bekijken.

Toch zijn de Delftsche Studenten doordat ze meer in het materieele en meer in de maatschappij, komen — een gevolg van hun technische ontwikkeling — bevoorrecht. Want juist in de materie en de meerdere maatschappelijke aanraking vinden ze een middel om hun idealen waar en zuiver te maken. Door uw technische ontwikkeling zal bij U de drang ontstaan om uw idealen wetenschappelijk te maken, om het zich wijden aan en het leven geven voor de wetenschap het dienen, teneinde de technische ontwikkeling der wereld te vergrooten, tot levensideaal te maken. Maar hier is een gevaar aanwezig, want let eens op diegenen, die zich eenzijdig aan de wetenschap gewijd hebben. Hoe vaak juist bij hun het leven ontbreekt. Door de wetenschap kan de mensch tot een formule, tot een mummie worden. Wordt niet eenzijdig.

Het is gelukkig, dat de tegenstelling student-burger niet meer zoo scherp is als vroeger. Nu komt de student meer in de maatschappij en heeft meer contact met sociale en zedelijke idealen. Het is als student, met een bijna totaal gemis aan *breede* ontwikkeling zeer lastig om ieder ideaal te onderzoeken. Maar probeer eens, onderzoek eens eerlijk en ernstig een socialistisch ideaal en wanneer gij U socialist of bolsjewiek noemt, onderzoek dan eens een reactionair ideaal. Is het wonder dat men vaak te midden van alle soc. stroomingen geen weg weet? Is het wonder dat men soms na een tijd van uiterlijk „gedaas" over maatschappelijke vraagstukken soms uitroept „Waar gaat het eigenlijk om? Wat zal ik nog wijden aan de maatschappij wanneer mijn eigen ik niet gered wordt? En soms gebeurd het U wanneer U in de eenzaamheid nadenkt, dat er een zedelijk, geestelijk ideaal in U wakker wordt. Probeer het dan eens! Loop het hoofd eens kapot, probeer eens een man te zijn met een sterke, krachtige wil en een teer hart. Probeer het eens met Jesus Christus? Sommige beweren, dat Jesus een gewoon mensch was. Maar probeer het dan eens Hem na te volgen. Gij zult het als mensch niet kunnen! Maar hij zal tot U komen en z'n hand op uw schouder leggen terwijl de ijzende uitdrukking in z'n oog plaats zal maken voor liefde en z'n mond zal spreken: Wil God U alles vergeven!" Probeer het eens met Jesus Christus. Sla uw bijbel eens op, en ge zult de schoone spreuk vinden: Alle komen tot mij, die vermoeid zijn en ik zal U rust geven.

Engagementen.

Studies door WILLEM PERK VAN LITH.

Den Haag.

„Beschouwingen zijn nog nutteloozer dan redeneeringen, want zij kunnen er toe leiden. Handelings zijn integendeel niet altijd onbelangrijk, maar zij moeten niet meer tijd kosten dan het verzetten van een vaas op den schoorsteenmantel. Dit is namelijk een arbeid die minstens een half en hoogstens een heel uur duurt. Niet dat kleinigheden nu juist zoo belangrijk zijn. Maar de groote dingen zijn verschrikkelijk banaal."

Dit en meer dergelijks zou „de Vicomte" hebben kunnen denken, terwijl hij op een zonnigen Augustusachternamiddag in zijn bureaustoel was gezeten, met den rug naar zijn bureau Louis seize; als hij zich niet zoo vreeselijk opgewonden had gevoeld. Niet dat de eenzaamheid hem prikkelde. Wat is er voor a-giteerends in de eenzaamheid, als men aan zich zelve genoeg heeft? Niet ook dat het mooie zomerweer... welk een idee! Het mooie zomerweer kan iemands zenuwen slechts streelen, nietwaar? In die kwestie met den Senaat, dat gebedel of hij het nu maar niet doen wilde, liet hem koud — was geheel onmachtig hem zijn moreel evenwicht te doen wankelen. Neen, dat alles niet... Maar wat dan, nom d'un télépathe!

Drie, vier senore slagen op een zware bronzen gong weerklinken door het deftige huis in de Javastraat. Men kleedt zich voor het diner. Met een ruk staat de Vicomte op van zijn stoel en gaat naar zijn slaapkamer om zich in zijn diner-jacquet te steken. Een van de zussen vandaag jarig, poeh! die zussen! Vanavond partij, vriendinnetjes, vriendjes, Twee Steden... God bewaar me, ik wou dat ik al in mijn bed lag!"

Als de Vicomte de laatste hand aan zijn toilet gelegd heeft voelt hij de zakken van zijn smoking na. Twee paar handschoenen, waaier... wat is dat, een zakdoekje? Mauwe, zijden — geparfumeerd... ah! jasmijn. Een penetrant zoete geur vloeit zwaar in in zijn zacht snuivende neusgaten naar binnen, stijgt bedwelmend naar zijn hoofd... een herinnering... Juniavond, lampions, marmeren bank, gondelvaart, vijvers — Hawaï muziek; Té nêie, nâii, nâii...

De gong.

André vermocht zijn aandacht noch bij het gekwetter van de zussen, noch bij het goede diner te houden. Hij was dikwijls verstrooid, maar nimmer als heden. En dan is zware Bougogne fataal voor geschokte zenuwen. Altijd weer ariteerde hem ook de omgeving, het thuis. Deftig, nu ja; smaakvol, kom; tactvol, och! Duur.

Opa op den bok gezeten. Verhuizen, Meegeloopen. Zoon groot expeditiekantoor, toen buitenland, terug, rentenieren, freule zoo-en-zoo getrouwd. De zussen wel lief, ja, heel lief; vroolijk ook, vooral vroolijk. Hm, vroolijk. Druk. Nogal erg. Dienstmeisjes in de keuken ook vroolijk. Zingen.

„De vicomte" — meer naar Mama's kant. Daarenboven 't een en ander gelezen, wat aan celspelen gedaan...

„Ja Lientje. — Nee, Toetie. — Kom Jeaan!" —

Sigaar Papa.

„Wat hê je toch, jongen? Kom, wees eens wat opgewekt — Vooral tegenover Toet, hê, op d'r jaardag. Niet zoo brommen. — Beeren soms?"

Pa werd opdringerig.

„Dank U, Papa."

„En nu vanavond beentjes van de vloer, hoor. D'r komen drommels aardige meisjes — je kent ze trouwens. Jeaan d'r vriendin Elly is er ook. Kom je weet toch wel, Elly. Ben je onze partij in Juni dan vergeten?"

De N. C. S. V. wil nu vereenigen die menschen, die met hun eigen persoon afgerekend hebben en van eigen zonde verlost willen zijn, die vechten willen tegen 't slechte in het leven en alles verwachten van Jesus Christus.

Wanneer ge een ideaal onderzoekt, analyseer dan of er iets van Zijn geest in zit, en is dit er nog niet in, zeg dan: Dit moet ik er in brengen. Heb oog voor 't slechte in den wereld en geloof in den toekomst. Wie het ideaal in Christus stelt en vooruit ziet ploegt de zon tegemoet!

G. J. Tj.

R. K. Studenten-Vereeniging „Sanctus Virgilius”.

Het Bestuur heeft zich als volgt samengesteld:

L. Smulders,	Voorzitter.
E. Kraaijvanger,	Secretaris.
E. Dubois,	Penningmeester.
H. van Swaay,	2 ^e Secretaris.
C. Raedts,	Bibliothecaris.

INGEZONDEN.

Velen zal het bekend zijn dat het Algemeen Nederlandsch Studenten-Weekblad „Minerva” kans loopt van het tooneel te verdwijnen. Niet al verdwenen is, zooals eenige dagbladen ten onrechte bekend maakten.

Sinds 1911, toen Minerva van Leidsche Corpsblad-met-wat-vreemdelezers Algemeen Studenten-Weekblad werd en zelfs de Vlamingen probeerde tot zijn lezers te mogen rekenen, verminderde de exploitatiewinst, daar de meerdere kosten niet voldoende gedekt werden door meerdere inkomsten.

Het L. S. C. wendde zich meer en meer van de Minerva af en richtte de Virtus op. En toen in 1914 de mobilisatie vele studenten onbereikbaar werden en vele anderen bedankten voor hun abonnement en in de latere jaren de exploitatiekosten steeds stegen, naderde de Minerva den afgrond, wat nog verhaast werd door de bolsjewistisch getinte redactie van 't laatste jaar, die de Minerva vulde met communistisch getheoretiseer.

Steeds meer naderde de Minerva den rand van den afgrond, tot de Redactie atrad en in haar plaats een voorloopige Redactie kwam, bestaande uit oud-redacteuren en studenten uit Leiden, Utrecht, Groningen en Amsterdam (*Delft is niet vertegenwoordigd*), die door 't bijeenbrengen van een garantiefonds (waarvan op het oogenblik $\frac{2}{3}$ van 't vereischte minimum verkregen is) en 't uitgeven van een drietal propaganda-nummers probeert of voortzetting mogelijk is.

Het eerste nummer verscheen eind September en bevat, behalve de uiteenzetting van de staat van zaken door de voorloopige redactie en een soort van inzegening van haar werk door den afgetreden Leidschen Rector Prof. Van Vollenhoven, een tweetal gedichten, waarvan vooral het laatste goed is, en een uitstekend artikel als uiteenzetting en verklaring van het werk van Anna Bijns.

Studenten, en gij allen, die iets voelt voor 't voortbestaan van 't eenige Algemeene Nederlandsche Studenten-Weekblad, abonneert U op de Minerva (eerst natuurlijk op 't S. W.!) Delft heeft zoo goed als andere studentensteden 't zijne te vertellen aan de studentenwereld en wil in geen geval achteraan komen.

De ab-actis der voorloopige Redactie is J. Schokking, Pieterskerk Choorsteeg 15, Leiden.

C. J.

„De Vicomte” schrikte wakker. Als hij in trance was en aan niets dacht kon hij soms heel verstandig kijken, maar bij het ontwaken nam zijn gezicht doorgaans een archidomme uitdrukking aan. Papa lachte tot zijn lever er van schudde. Zijn zoon kende dat lachen en haatte het. Nu meer dan ooit.

Blonde Elly had zòoveel van het feest verwacht. In Juni, op het balchampêtre op Oud Wassenaer, had zij André leeren kennen. En sindsdien had zij van zijn groenglanzende oogen met hun mysterieuze diepten gedroomd. Zij was bang geweest voor hem, bang voor de harde woorden, die hij tegenover andere meisjes gebruikte. Vreemd, terwijl hij met haar praatte, op den bank onder een jasmijn, was zijn stem zachter geworden en een oogenblik was hij in vuur geraakt en had met zachte hand even haar slanke pols genomen. Een golf angstaanjagend geluk langs haar rugzenuwen, zoete vrees benam haar de adem, en een oogenblik duizelde alles om haar heen. Toen zonk het in haar weg tot een bewusteloosheid die maar heel kort duurde, want geen minuut later hervond zij zich zelve in een kort lachje, ietwat coquet tot hem opkijkend. Hij had haar arm genomen en in het licht der veelkleurige lampions een wals bij de slepende klanken der Wiener-Walzer met haar gemaakt. Bij het weggaan voelde zij weer even die buitengewoon zachte hand en 't was alsof de druk der beenderen merkbaar was, bedacht zij zich later. — Kort nadien was André naar Engeland gegaan en eerst een dag of drie was hij in Den Haag terug. Intusschen had Elly vriendin Jeanne in vertrouwen genomen. Een beetje spottend had Jeanne gelachen bij het schuchtere verhaal, maar de passage met de jasmijn had zij zich goed in de ooren geknoot. Een week vòòr Toedee's verjaardag was Elly bij haar vriendin een deuntje komen huilen en had daarbij een zijden zakdoekje gebruikt. Jeaan, quasi-boos, ontnam haar het gekreukelde vòdje en borg het in een laadje weg. Elly had gebloed en met

BOEKBESPREKING.

BLOEMLEZING VAN ITALIAANSCH PROZA, met verklaringen in het Nederlandsch en woordenlijst door MARTINA G. DE BOER. Uitgegeven bij G. Noordhoff, Groningen. Prijs f 1,75.

Dit boekje bevat fragmenten uit de romans van een zestal Italiaansche schrijvers, nl. de Amicis, Farina, Fogazzaro, Serao, Manzoni en Pellico. De meeste stukken dateeren uit de laatste helft der 19^e eeuw, enkelen uit de eerste helft. Het lijkt zeer geschikt voor eenigszins gevorderden in de Italiaansche taal, aan 't eind van ieder stuk staan een aantal verklaringen, terwijl het boekje sluit met een woordenlijst van een 40 bladzijden.

TECHNISCHE HOOGESCHOOL.

Indische Week.

Maandagmiddag:

De Indische Week der Technische Hoogeschool werd geopend door een inleidend woord van den Rector-magnificus Prof. Dr. M. de Haas. Hij wees op de vele gemeenschappelijke belangen van Nederland en Indië en van Delft en Indië; hoe tevens uit de geschiedenis der Koninklijke Academie van 1843, Polytechnische School vanaf 13 Juni 1864 en nu de Technische Hoogeschool, bleek dat die belangensfeer zich steeds meer in de richting van Indië uitbreidde. Groote vraag ontstond naar Delftsche Ingenieurs en om hieraan te voldoen, stelde het Rijk een toelage in. Vorig jaar genoten hiervan een 120-tal studenten en in de toekomst zal dit aantal grooter worden. En nu een Indische Technische Hoogeschool in voorbereiding is, zien wij den band tusschen Delft en Indië nog versterkt, door uitwisseling van studenten en misschien leerkrachten. Pas door een helder besef van wat de koloniën voor het moederland beteekenen, zullen we nu in staat zijn te voldoen aan de verplichtingen die het bezit onzer koloniën ons oplegt.

Hierop nam de Spreker van dien middag Mr. G. Vissering, president der Nederlandsche Bank te Amsterdam het woord en sprak over:

het Geld- en Bankwezen in Ned. Oost-Indië.

Spreker begon met een doorloopen van de geschiedenis van het Geld- en Bankwezen in Ned. Oost-Indië, wijzende op het buitengewoon interessante, daar alle te maken fouten op dit gebied gemaakt zijn en ook een pionier-arbeid tot verbetering is verricht, die bewondering afdwingt. De geschiedenis van het muntwezen neemt een belangrijke plaats in, terwijl eerst later het bankwezen op den voorgrond treedt.

Het Muntwezen moet aan 3 eischen voldoen:

1. Niet te veel circulatiemiddelen mogen in een land geldigheid hebben.
2. Het is noodzakelijk binnenlandsche circulatiemiddelen op peil te houden met buitenlandsche valuta.
3. De waarde moet zoo bepaald worden, dat ze niet voor andere doeleinden dan hun bestemming gebruikt worden.

Zondigen tegen een of meer dezer eischen hadden de gevolgen die de geschiedenis ons wijst.

De Oost-Indische Compagnie had talrijke betaalmiddelen, uitheemsche munten en koperen duiten.

een verlegen smeekend lachje geleid: „Niet doen Jeanne, niet doen!” Maar 't laadje bleef op slot.

Nu was de groote avond daar.

In het begin bleef André maar bij een der portières staan, in slappe houding cigarettenrook nastarend en met een van de aanwezige jongens van het Lyceum, die hoog tot hem op zag, enkele nietaanwezigen beoordeelend. Bij de derde of vierde dans voelde hij dat iemand in de zaal naar hem keek. Juist danste een groote lummel van een jongen langs hem heen, zijn danseuse was achter hem verborgen. De muziek hield op. André, gegeneerd wilde naar een andere kamer gaan. Ineens bedacht hij zich en stapte tusschen de paren door, die naar hun plaats gingen. Een lawaaig groepje, waar een paar clubgenooten bijzaten, riep hem na. Daar staat de Vicomte en zijn onweerstaanbaarste blikken laat hij over de banken gaan. Twee glanzende oogen en een bleek gezichtje ziet hij. Onder zijn blik vlammen de wangen helrood op, de oogen verdoffen. En door een waas ziet Elly André op haar toekomen, met bevende stem antwoordt zij hem op zijn vragen.

Dan begint de muziek weer en de melodie die men speelt wekt herinneringen...

... „Komm mit mir, du kleines Komtesschen!”

Drie vier dansen doen zij samen, hij luchtig converseerend, zij meestentijds zwijgend. Dan een rustpoos op een cosy-corner. Elly heeft het warm. André, hoffelijk als nooit, haalt zijn waaier uit den zak maar grijpt daarbij meteen het zakdoekje. Elly schrikt als zij het herkent, maar zij zegt niets. Een oogenblik ziet André haar aan, even, met koel-onderzoekende oogen, maar zij heeft zich weer hersteld, lacht wat nerveus. Als André haar koelte toewaait begint zij het gesprek weer en als zij met vuur en overtuiging over een mooi boek praat, is de Vicomte gevangen.

De economische toestand was slecht. De belasting was zoo hoog, en het deel dat van de opbrengst der cultures moest worden afgegaan was zoo groot, dat slechts het noodzakelijke verbouwd werd. Tusschen 1826—28 was de uitvoer voor 5 miljoen gulden. Tegenwoordig meer dan 2 milliard.

Hierna vond men aanleiding de bevolking te dwingen tot verkoop tegen een prijs, redelijk door het gouvernement in verband met de marktprijs bepaald. Verbouwde men niet wat het gouvernement wenschte, zoo bestond er dwang tot heerendiensten tot max. 60 dagen.

Maar geen prikkel was er tot arbeid en het werk lag stil. Wel breidde zich de uitvoer iets uit toen zich meer markten voordeden gedurende de Napoleontische oorlogen en Engeland en Amerika zelf kwamen halen. Maar het cultuurstelsel fnuikte ook dit.

Het zilvergeld deed opgeld en verdween en de talloze soorten duiten werden nagemaakt in Manchester en hiermede werd het land overstromd. Hiertegen vaardigde v. d. Bosch het besluit uit, dat het koper moest worden vastgehouden, terwijl kopercertificaten werden uitgegeven, die tot elk bedrag wettig betaalmiddel waren. Het liep zoo, dat de Javabank f 18.000 had aan zilver. Wilde hieraan een einde komen zoo moest er een wonder gebeuren. Dit wonder deed gouverneur-generaal Rochussen. Hij gaf recepissen uit, nieuw bankpapier, welke ten allen tijde konden ingewisseld tegen een urssel op het departement van koloniën en dit betaalde na 10 maanden, later na 6, in Nederlandsch zilvergeld in Den Haag.

De kopercertificaten werden ingehouden en het was het streven in de toekomst ook de recepissen in te nemen als zij hun taak hadden volbracht, d. w. z. een band hadden geslagen tusschen het Ned. en het Ind. muntwezen, zoodat hiermede Indië weer aan het wereldverkeer was aangesloten. Tevens was hierbij voldaan aan de eischen 1 en 2. Anders was het in Britsch-Indië dat zijn eigen ropijen behield.

Voor onze koloniën was deze oplossing zeer gelukkig en zij voldeed zoo goed, dat in 1861 de recepissen konden worden ingetrokken.

Zoo hadden wij een uitmuntend muntwezen. Toch traden ongewenschte toestanden in door zondigen tegen ad. 3.

Honderd gulden uit Nederland waren bij aankomst in Indië f 108,17 waard en daar de Staat niets rekende voor het vervoer of renteverlies (het vervoer geschiedde liefst per oorlogsschip) kwam het pariteitsverschil ten goede aan de ontvangers van het Hollandsch geld.

Het vervoer kostte in werkelijkheid 8 0/0.

En met dit zilvergeld in Indië kocht men dus geen gouvernements-urssel. Er was dus steeds toevoer uit het moederland noodig en het opgekochte zilver in Indië werd bij aankomst in Aziatische havens verkocht tegen wissels op Londen, welke in Nederland verzilverd werden enz.

Hoe meer zilver Nederland stuurde naar Indië, des te schaarscher zou het zilver in Indië worden was de zoo juiste paradox.

De Javabank mocht tot een maximum uitgeven terwijl zij voor een voorgeschreven deel in zilver gedekt moest zijn. Deze zoo beperkte mogelijkheid van uitgifte wekte den indruk van een kapitaalschaarschte, terwijl het alleen was een tekort aan circulatiemiddelen.

Het werd tenslotte zoo dat de Javabank moest leenen tegen 9 tot 10, tot zelfs 10 1/2 0/0.

Men besloot tot het oprichten van banken in Nederland met het doel uitgifte van kapitaal in Indië. Deze banken hadden voorschotten gegeven aan de cultures, maar door de lage prijzen liepen ze stuk voor stuk gevaar. Zoo ook de Nederlandsche Handelsmaatschappij. Slechts door het doortastend optreden van den heer Wertheim op voorlichting van Jan Dinger werd de Ned. Landbouwmaatschappij opgericht, die alle loopende contracten overnam. Zij begon met een aanvangskapitaal van 5 1/2 miljoen.

Alhoewel de Ned. Handelsmaatschappij hierdoor voor een bankroet was gevrijwaard, moest toch de koning vele jaren groote sommen geven om de gegarandeerde 3 0/0 aan de aandeelhouders te kunnen uitbetalen.

In de onpeilbare diepte van het vrouwenhart — of is het heel boven op de oppervlakte? — zingt de lach van het geluk, gewonnen, gewonnen!" luider en luider klinkt het lied door — Elly glimlacht, zooals de Madonna's der Italianen glimlachen. Zij ziet André niet aan, en ieder ander dan de Vicomte zou geen oog van dat stralende gelaat kunnen afwenden. Maar het vernietigend scepticisme van het troetelkind der weelde doet hem opzien en de richting van Elly's oogen volgen. Daar zit zijn zuster en knikt haar vriendin toe. Meteen voelt zijn verdwalende hand... het zakdoekje in zijn zak. Zijn hart staat stil en dan voelt hij een scherpe fysieke pijn.

De lange lummel van straks verschijnt en buigt voor Elly, die angstig naar André omziet. Bij zijn koele buiging voelt zij zich den keel toeknippen. De Vicomte buigt voor zijn zuster Jeanne en vraagt haar ten dans. Daar zij veel samen dansen en goed aan elkaar gewend zijn kan hij haar rechterarm soms loslaten. Tegen het eind van den dans, gedurende welke geen van beide een woord zei, brengt hij de linkerhand ter hoogte van haar ontblootten bovenarm en knijpt tusschen de nagels van duim en wijsvinger een stukje van het vel samen, kort, maar vinnig. Zij bijt zich op de lippen en laat hem los. Ter zeldere tijdt houdt ook hij op met dansen en gaat.

Den geheelen verderen avond zit André in de rookkamer met den jongen van het Lyceum en verkondigt paradoxen over de vrouw, die een argeloos opmerker aan Oscar Wilde zouden kunnen doen denken. In de auto naar huis rijdende verkiest hij naast den chauffeur te zitten. Den volgenden ochtend vermijdt hij Pa en de zussen bij het ontbijt en spreekt met zijn moeder over het wezen der lagere instincten die in het volk geboren worden. Vertrekt dan naar Delft. — Den Zondag daarop thuis komende ziet hij bleek en zijn wangen zijn wat ingevallen.

's Middags komt Jeanne met rood behuilde oogen op zijn kamer.

Het cultuurstelsel bracht weliswaar meer inkomsten en wel ging de N. H. M. voor eigen rekening verhandelen, maar de importhandel was zoo wisselvallig, dat ze als speculatie nagelaten moest worden.

De uitvoer was meer constant, maar ging achteruit wat betreft de suiker, sedert de gedwongen suikercultures en sedert de opkomst van den bietenbouw in Nederland.

In 1874 treedt een volslagen verandering op in haar manier van werken. Bestond tot dien tijd uitdrukkelijk het verbod tot speculatie in wissels en fondsen, sindsdien legde ze zich hierop toe en ging over tot de uitgifte van kasorders, die in 1908 werden ingetrokken. Sedert oefent ze het bankbedrijf uit in den meest uitgebreiden zin, sluit leeningen en opent deposito's.

Ondanks een teveel aan kapitaal kon toch de Javabank 2 1/2 0/0 uitkeeren. (Op het oogenblik is het 25 0/0).

Op 6 Juni 1875 werd voor Nederland de gouden standaard ingevoerd, terwijl vrije aanmaak van zilvergeld verboden werd.

Tegen een identiek besluit in Indië zag men op, daar de bevolking aan den bestaanden toestand gewend was. Inderdaad was door de gelijke circulatiemiddelen ook het muntwezen in Indië op den gouden f 10,— gegrondvest. De verschillende munten hadden nog lang niet allen plaats gemaakt voor (?)

De planters in Deli verkochten en ontvingen hiervoor Nederlandsche guldens. Hun koelies betaalden ze in dollars, die in steeds afnemende waarde stonden. Dit voordeel wilde men op Java ook wel, maar daar waren geen koelies maar Javanen en Soendanezen, dus het eigen land, terwijl de koelies terugkeeren naar hun vaderland en omdat door het beter verkeer de prijs der levensmiddelen daalde merkte men weinig van de daling van den dollar.

Hieraan kwam een eind in 1906, toen de Straits de dollar bepaalden op 2 shilling 4 pence, en het niet langer voordeelen gaf, zoodat het beter was ze af te schaffen, wat duurde tot 1908.

Men voorspelde allerlei kwaad als oproer, doodslag, maar de uitdrijving geschiedde zonder schokken.

Nog is de vreemde munt niet geheel uit onze Oost verdreven. Op Bali en Lombok vinden we chineesche munt en in Riouw nog koperen duiten. Ware de oorlog niet tusschen beide gekomen, zoo zouden ze waarschijnlijk nu verdwenen zijn.

Na de pauze besprak spreker meer speciaal de geschiedenis van de Javabank. De bloei van de Javabank begint van af 1870, toen ten tijde van den heer N. P. van den Berg en met medewerking o. a. van den heer Alting Mees, het maximum van uitgifte werd opgeheven en vastgesteld werd een verplichte dekking aan goud van 40 0/0, hierdoor kon men geraken tot een onbelemmerde uitgifte naar behoefte. Wordt de vraag groot, werd het geld schaarsch, zoo zette men de rente op en de emissie hield op en de wisselkoers daalde. Waar ter wereld ook, de bank in het bezit was van goud, zoo kon ze dit rekenen tot haar dekkingsvoorraad. Vervoer kostte dan ook niets aan renteverlies. Daar waar vreemde munt uitgedreven was, verhoogde deze annexatie door het muntwezen een uitbreiding der muntuitgifte. Niet door economische oorzaken kwam de disconto verhooging, maar door gebiedsuitbreiding en men moest naar meerdere middelen uitzien en zijn goudvoorraad vergrooten.

En dit gebeurde door aankoop van buitenlandsche wissels, enz.

In 1891 stelde Dir. Ned. Hand. Maatschappij Helderling voor een bijkantoor van de Javabank in Amsterdam op te richten, tot vereenvoudiging van de aankoop van buitenlandsche wissels, zoodat men een ongelimiteerde uitgifte van bankbiljetten kreeg. Hierbij lette men nauwkeurig er op dat geen willekeur, doch slechts de belangen der gemeenschap de uitgifte bepaalden.

De Javabank is er zelfs ingeslaagd, haar metaalvoorraad naar rato uit te breiden, zoo zelfs, dat ze zich heeft kunnen dekken, met een ruime marge boven het minimum. De kracht van de Gold Exchange politiek ook door Rochussen met zooveel succes toegepast, is wel ten sterkste bewezen, als u ziet dat ondanks de plotselinge sprongen in de vraag naar circulatiemiddelen de rente

(Zie vervolg Tweede Blad).

„Pervers is het van je, gemeen en laag berekenend. Boyendien was het nergens voor noodig geweest. Maar dat zij zelf...”

„Heusch André, Elly heeft het niet gewild.”

„Zij had het kunnen voorkomen als zij gewild had.”

„Maar André...”

En het bleef bij huilen. André ging wandelen in het Haagsche Bosch. Een grijze lucht hing weemoedig over het doffe groen dat nog niet de schoone veelkleurigheid van den herfst had. Op een vooruitstekende landtong aan den tweeden vijver stond een meisje, slank in haar donkere mantel in het water te staren, André schrikte op. Wie... Hij kwam naderbij. Neen, hij kende haar niet. Toen zij schreden hoorde keerde zij zich om en wandelde weg.

Wat stond zij daar eenzaam. Met de koele nazomergeuren drong een weemoedige verlatenheid in zijn zenuwstelsel binnen. Peinzend met dichten mond ging hij naar huis.

Dien avond ging de Vicomte niet naar Scheveningen zooals zijn voornemen was geweest, maar hij bleef thuis in zijn kamer ijsbeeren. Elly kwam dien avond bij Jeanne op bezoek, wetend dat André uit zou zijn. Toen de meisjes zoowat een uur samen hadden zitten praten werd er geklopt. Toen Elly hem weerzag, schrok zij. Nerveus bleef zij nog even praten, wilde toen weg. André wilde haar pertinent naar huis brengen. Onderweg had de opheldering plaats. Het snikken van een meisje dat men liefheeft heeft een andere uitwerking dan het snikken van een zuster.

Een maand nadien was het publiek.

„Hèèl gelukkig,” zeiden de vriendinnen en vrienden. — Als de aristocraat eenmaal in de democratie zijn wederhelft gevonden heeft blijft hij daarin zijn geluk zoeken, en Oscar Wilde komt niet meer van zijn plaats in de boekenkast, behalve als het jonge vrouwtje groote schoonmaak houdt.

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD van
10 OCTOBER 1919. No. 2.

al die jaren op 3 0/0 is gebleven. Tot voor enkele maanden hebben Engeland en andere landen den gouduitvoer verboden, en nu moest Nederland goud verschaffen. Eerst was het Nederlandsch goud, daarna sovereigns. Eerst was haar afgifte 40 miljoen, later 54 miljoen en nu al 90 miljoen.

Door het verstopping van het zilver moest men hier overgaan tot de uitgifte van zilverbons. In Indië zag men hiertegen op vanwege de aziatische bevolking met haar conservatieve begrippen. Nu zijn ze er sinds enkele weken.

Zelf is nu onze goudvoorraad beperkt, en om nu de koloniën een agro te besparen, zouden we zelf het moeten betalen. Dit gaat niet, daar waar de koloniën meer uitvoer en dus meer te vorderen hebben op het buitenland. De toestand is gunstig, gezien de wanverhoudingen ondanks Scandinavische en Latijnsche munt-unie. De Ropy is ten nadeele van Engeland 67 0/0 gestegen. Zoo is het paar procent koersverschil tusschen Nederland en koloniën niet te verhinderen, hoewel het aan goede wil niet ontbreekt. Indië moet ergens anders zoeken naar goud, bv. bij Amerika.

Zij moet zich wachten voor een teveel aan circulatiemiddelen. Ze moet ze op peil houden met buitenlandsche valuta en er moet voor gewaakt dat ze niet voor andere doeleinden gebruikt worden. De gulden die eerst circa 38 ct. aan zilverwaarde had, is ondanks de prijsstijging van het zilver, niet boven de nominale waarde gestegen. De Straitdollar is echter in korten tijd tot tweemaal toe gewijzigd, daar ze door versmelting voordeel opleverde, en zoo verdween. Nu heeft men er slechts papier.

De periode van rust der laatste 40 jaren is het land een voordeel geweest.

Na afloop toonde spreker een aantal munten en papier geld zooals de geschiedenis ze gekend heeft.

Dinsdagmorgen.

De Désa,

door den heer L. E. DOM VAN ROMBEEK.

Spreker begon met een historische schets te geven omtrent ontstaan en ontwikkeling van de désa en onderscheidde hierbij drie stadia.

1°. De verschillende volksstammen leefden geheel onafhankelijk van elkaar en elk onder leiding van een opperhoofd.

2°. De stammen verenigden zich vrijwillig of gedwongen tot rijken, onder 't bestuur van een vorst of vorstin. In zoo'n rijk bleven de vroegere stamhoofden vaak hun eigen volk besturen, als nl. geen vermenging der stammen plaats vond.

3°. De groote rijken werden langzamerhand verdeeld in kleine staatjes, en de kleinste hiervan waren de désa's. In deze staatjes hadden de inwoners gelijke rechten, heerendiensten bijv. werden niet verricht. De grond was gemeenschappelijk bezit. Daar de verschillende stammen zeer naijverig waren, werden de grenzen van de désa's zeer nauwkeurig bepaald.

Zoo was de toestand toen de Hindoe's Java binnendrongen. Zij zijn 't geweest, die den naam désa hebben ingevoerd. Dat blijkt uit het feit, dat waar de Hindoe-overheersching het geringst was (West-Java) de naam désa weinig in gebruik is. Met de Hindoe's veranderden de toestanden geheel. Zij gebruikten de Javanen voor 't verrichten van heerendiensten, terwijl zij zich zelf opwierpen tot hoofden en vorsten.

Door invoering van den natte rijstbouw ging 't nomadisch karakter van de bevolking verloren, zij vestigden zich nu te midden van hun rijstvelden. Waar geschikte velden lagen kreeg men volksplantingen, die evenwel bleven behoren tot de désa vanwaar ze uitgingen, hoe ver deze ook verwijderd was. In désa A konden dus gronden liggen behorende tot désa B en omgekeerd.

Tijdens en na de Engelsche overheersching werd er meer regemaat geschapen in deze toestanden, waartoe invoering van de landrente veel bijdroeg. De désa werd nu een zelfstandig deel van het groote administratieve geheel en koos zelf haar hoofd en bestuur onder toezicht van het centraal bestuur. In 1906 werd aan haar rechtspersoonlijkheid verleend, om zich te beschermen tegen hen, die zich wederrechtelijk grond van de gemeenschap gingen toe-eigenen, onder invloed van het sociaal-economisch streven om den inlander grond in erfelijk bezit te verschaffen.

Na dit historisch overzicht ging spreker over tot de behandeling van de désa-toestanden.

Aan 't hoofd van de désa staat 't désahoofd, gekozen door de bevolking. Hij is de man om wien alles draait in de désa en zijn taak is dan ook niet gemakkelijk. Hij wordt bijgestaan door het désabestuur, eveneens door de bevolking gekozen.

Deze bevolking is te onderscheiden in vier klassen. Bovenaan staan de grondbezitters, dan volgen de erfbezitters en zij die een bedrijf uitoefenen en tenslotte komen degenen die niets hebben, zelfs geen woning, maar op 't erf van een ander wonen, waarvoor ze evenwel niets hebben op te brengen, want 't gevoel van saamhoorigheid onder de désabewoners is sterk ontwikkeld, wat ook blijkt uit 't aansprakelijk zijn voor elkaar, het feesten voor elkaar enz. Hoewel de désa vaak door de conservatieve instellingen een belemmering is voor groote vooruitgang is ze toch van enorm groote betekenis in 't leven van den inlander en zou ook moeilijk gemist kunnen worden.

Aan 't eind van zijn lezing lichtte spreker zijn woorden met een reeks lichtbeelden toe.

Dinsdagmiddag.

Over de noodzakelijke samenwerking van ingenieur en hygiënist in de tropen,

door Prof. Dr. W. A. KUENEN.

Hij sprak het idee tegen, dat men zich in de tropen het langst conserveert door zich zoo min mogelijk te vermoeien. Een geregeld werkzaam leven is het beste. Maar alle spierkracht en persoonlijke gezondheid vermag weinig tegen de infectie-ziekten die ons belagen. Indië is daar rijkelijk mee gezegend. Alleen slaapziekte en gele koorts ontbreken. In de groote steden en bij alle menschen opeenhopeningen is de sterfte procentgewijze grooter dan ten plattelande. Groote werken zijn noodig om de hygiëne op te voeren en de ziekte te bestrijden. Groote werken, die dikwijls het gewenschte doel niet bereiken, doordat de hygienistische wetenschap nog jong is, maar dan toch weer aanzienlijk materiaal leveren ter leering. De ingenieur en de hygiënist gaan daarbij samen en maken elkaars werken mogelijk.

Daarna toonde ons de spreker eene reeks lichtbeelden die zijn rede illustreerden en die betrekking hadden op havens, pestbestrijding in kampongs en muskietenbestrijding in Panama.

Een talrijk gehoor werd door de lezing ten zeerste geboeid.

Woensdagmiddag:

Iets over Hindoesche Kunst,

door den Heer HENRI BOREL.

Spreker begint met er op te wijzen dat hij met opzet den titel zoo gekozen heeft, omdat het zijn doel was een indruk en geen volledigheid te geven. Gekomen is hij tot zijn onderwerp:

1. Omdat er nog zoo vele kunstwerken zijn.

2. Om de uitspraak van een Japanner te onderzoeken, dat geheel Azië één geheel van kunst was, met Indië als grondslag en Griekenland, Arabië, Egypte met uiteinden.

Hier is niet het eerste begin een archaeologische uiteenzetting. Dit kan slechts een steun zijn. Het voornaamste is het medebeleven van de kunst. Niet eerst en slechts het intellect om te onderzoeken, maar begaafd met de hoogere intuïtie, die kunstzin heet. Archaeologen beweren, dat plastische kunsten ontbreken en Prof. de Groot zegt dat Sculptuur in China ontbreekt.

Zoo weinig was men op de hoogte van de beteekenis der Hindoesche beeldhouwkunst, dat den keizer van Siam op zijn verzoek om 5 beelden uit de Baroe Boedoer toestemmend werd beschikt, zoodat er een te water ging en er 4 prijken op een tempel te Bangkok.

De Hindoesche filosofie is grondslag voor de Hindoesche kunst. Niet analyse is de methode, maar door synthese moeten we tot een begripen komen, om de psychische stroomingen achter het kunstproduct waar te nemen.

De Hindoesche kunst is geboren in het bewustzijn van de onsterfelijkheid der ziel en in het weten van de eenheid met het goddelijke.

Het eerste wat we zien zijn de Veda's en de Upanishads. Eerst mondeling door overlevering als ze gezongen werden door den prediker. Mondeling omdat ze te heilig waren om ze in stof vast te leggen en verbasterd is ze niet eerder verreind en verpuurd. Onzuiver worden ze pas als ze opgeschreven worden. De onpersoonlijke dichter was een met de alziel. Dit is de hoofdgedachte van de Veda, grondslag der kunst. Het is het leven van dat groote ideaal, dat in Indië zoo sterk is en dat in Europa zoo zoek is. Deze kunst, die zoo op het afgetrokkene is gericht kan ook niet bourgeois worden.

Aan de phylosophische school te Benares wordt naast phylosophie schilderkunst en beeldhouwkunst beoefend. Niet de technische waardigheid is het krachtigste hulpmiddel van den kunstenaar, maar de algemeene cultuur. Daar is in de oudste tijden een afkeer van materialisatie van het goddelijke, zie de veda's. Zie de beelden, die pas van later datum zijn.

Haevel zegt in zijn werk over Indische kunst dat Europa zocht naar het mooie bestaanbare, naar het mooie dat inherent is aan vorm en stof, naar een schoonheid in bv. de beeldhouwkunst der Grieken, die een selectie is van mooie menschen, terwijl we in de Hindoesche kunst vinden de onbelangrijkheid van de geschikt- of ongeschiktheid, de ondergeschiktheid van de bestaanbaarheid, waar we mee vinden de appreciatie van mooi of leelijk als zoodanig, een mooi van stofalleen, van lijn van kleur maar waar het mooi zijn is, de openbaring van den goddelijken geest, van het Al in den stof. Dit hebben we gezien zoo daaromtrent bij de Grieken en in de Middeleeuwen.

Archaeologen zeggen: Hindoesche kunst kent geen anatomie. Maar ze wil ook geen natuurnabootsing.

Ze onderscheiden 3 sferen:

1. Rama loka de materie,
2. Rupa loka de ideele vorm,
- en een derde.

Nu was het streven net zooveel van 1 te gebruiken om tot 2 te kunnen suggereeren. In de materie beperkt hij zich in de hoogste mate en komt zoo tot styleering, tot uitbeelding van het symbool.

Langzamerhand komt de kunst hier in het westen, vooral door toedoen van de heeren Krom, van Erp en Huyser tot meerdere waardeering.

De nadruk moet bij het beschouwen steeds gelegd worden op de intuïtie, die instaat is buiten het intellect, buiten het verstand om, direct waar te nemen, over het verstand het open-geheim vernemen. Dan is het maken van kunst ook geen scheppen, maar een luisteren, een zien, een vinden.

Het is deze realiteit der intuïtieve waarneming welke als weten-

schap (ngoga) beoefend word en welke vele psychologische principes heeft vastgesteld.

Aanvankelijk geneigd, in alle raadselen der natuur goden te zien, als lucht, water en boomgeesten, leerde men weten, dat het alles een was, dat alle kosmische natuurkrachten tot een oer-geheel behoorden, dat men Brahman noemde, het aldoordringend Atman.

Op de vraag „Wat is Brahman” het volgende antwoord:

Het is niet dit, het is niet dat.

Maar het is er, en we zien het niet beneveld door onze schijnpersoonlijkheid en belemmerd door onze attributen.

Twee principes zijn te onderscheiden

1. het geestprincipe (poeroeshka ?)
2. het stofprincipe (pracarti / ?)

Dit stofprincipe moeten we niet opvatten als een doode stof, een denkbeeld dat ook wij meer en meer verlaten, maar een stofessence.

We treffen een drieenheid aan: drie aspecten van een Ishvare wiens naam te groot is om uit te spreken, wiens macht te groot is om door den mensch benaderd te worden.

Ze zijn: Brahma de schepper en heerscher.
Vishnoe de evenwichtige.
Shiwa de vernielers.

Brahma. Zien we in den opgaanden zon of in het water. Hij heeft tot symbool de zwaan of de roode lotus. Rood is zijn kleur. In 't Sanskriet hangt het samen met: Ik ben Hij.

Vishnoe is het rustig voortwerkende, het rustige, het evenwichtige. Zijn symbool is de pilaar, een arend roerloos in de lucht en zijn voertuig is een wick (de verworden swastica).

Shiwa de vernielers, hij is de woeste met sneeuw bedekte toppen der Symalaya, hij is de ontbinder en de heerscher. Zijn beeld is de cobra, die uit zijn huid herboren komt. Hij is de drager van het vuur, tevens de vruchtbare een koe die het offervuur draagt, hij is de Symalayastarus.

Esoterisch gesproken, zijn het drie aspecten van eenen God. Verschillende volkstammen kozen verschillende goden, maar of ze Vishnoe of Shiwa als hun god aanbaden, het bleef de aanbidding van het Eene, van het Altijd. Het actieve, in deze aspecten is het vrouwelijke dat later als de vrouw verschijnt.

De oudste overblijfselen der Hindoesche kunst zijn de Mahabarata en de Ramanaya. De poging in de Mahabarata was om in een gedicht alle tradities, de heele mythologie te bewaren. Wat in de Mahabarata niet staat, bestaat niet. In Indië bestaat een uitspraak. Eerst zien we de natuurpersonificaties, die plaats maken en verbleken voor den menschgeest, doordrongen van het Atman.

De Ramanaya en de Bagdanagita is een groot heldendicht, waarmede strijd geschilderd wordt tusschen Goed en Kwaad, tusschen licht en donker. Alle de talrijke personen komen voor in de wajang, die een opleving heeft in de jongste dagen. Alle handelingen zijn van een diepe esotherische beteekenis, en steeds hebben ze betrekking op karma en reincarnatie. En hieruit blijkt dan dat de Javaan geen islamiet, geen door en door mohammedaan is, daar de Hindoesche phylosophie steeds doorkomt.

Na de pauze vertoonde spreker een reeks lichtbeelden.

1. De Ganacha wien eerbied betuigd moet worden, voor een kunstwerk wordt begonnen, opdat hij met zijn oliphantensnuit de nevelen van onzen geest verjagen zal. Hij schijnt ons met zijn groot oliphantenhoofd op het tengere lichaam een spotbeeld van den intellectueel, die intuïtie mist. Hij is de god der kooplieden en der schrijvers.

Door de vrouw van Shiwa uit badschuim gemaakt, en door Shiwa uit jaloerschheid onthoofd, ontvangt hij tenslotte den kop van een olifant, die met zijn kop naar het noorden, naar het paradijs lag.

2. Brahma met 4 hoofden en vele armen, met een boog met doordringende pijlen der waarneming, met een zeeschelp het symbool van de trilling, zooals ook de tram die symboliseert de kosmische trilling der atomen,

met het zwaard en de bijl, de heilige wijsheid die onwetend scheidt,
met de discus, het verstand dat vliegt als de werpsteen.

Parmata? Zij, die de vrouw van Shiwa worden wilde, ging met de god der begeerteliefde en die der hartstocht, en de lente naar Shiwa, die in meditatie verzonken was en beide oogen gesloten had. Zij danste voor hem en hartstocht schoot een pijl. Niet echter zonder door het derde oog van Shiwa gezien te zijn en zijn blik was zoo fel dat hartstocht bezweek. Parmata gaat nu als kluisenares, in 't woud. Na jaren komt Shiwa, geroerd door haar ontheven zijn en haar trouw, haar halen om haar tot zijn vrouw te maken en hartstocht herleeft. Zij is de kuische moeder vol toewijding, het schoonste in de vrouw.

Shiwa dansende. De dans der schepping en de vreugde der schepping.

Spreker besloot zijn voordracht met de wensch uit te spreken, dat hij hoopte er toe bij te hebben gedragen een begeerte tot begrijpen te hebben wakker gemaakt, opdat wij niet meer als vreemden tegenover de Oostersche kunst zouden staan.

Donderdag 9 October, v.m. 11 uur:

„Exploratiewerk van den Indische mijnningenieur”,

door Prof. Dr. H. A. BROUWER, m. i.

Na even te hebben aangestipt wat onder exploratiewerk valt te verstaan, behandelt spreker de exploratie van door sedimentatie ontstane nuttige delfstoffen, petroleum, steenkolen, alluviaal, goud, diamant en tin-erts, de ijzer- en nikkelertsen op Celebes.

Aan de hand van talloze lichtbeelden schetst spreker ons de wijze van exploratie, die zeer zwaar wordt door de dichte bebossching en dikke verweeringslagen, die in onzen Archipel het gesteente bedekken. Men tracht door insnijdingen, putjes, boringen dat vaste gesteente te bereiken en monsters te nemen om samenstelling en gehalte aan erts (c. q.) in het gesteente vast te stellen, en verder om laagrichting en -helling der gesteentelagen te bepalen. Deze exploraties, hoewel moeilijk, geven veelal resultaat, maar veel meer van toeval en van inlichtingen der bevolking afhangende, is de exploratie naar ertsvoerende aders, waarbij men dikwijls de rivieren stroomopwaarts volgt en analyses maakt van die rolsteenen, die ons tot gids moeten dienen. Een ondankbaar werk. Of het is noodig het gebergte systematisch en nauwkeurig te onderzoeken. Een degelijke kennis der geologie, petrografie en mineralogie is hiervoor noodig.

Zoo exploreert men naar tin-, lood-, zink-, koper- e. a. ertsen en diamant. Verder moet de mijnningenieur exploreeren naar drinkwater, geologisch en topografisch een onbekend terrein opnemen, vulkanen onderzoeken waar een geruststellend woord voor de bevolking van noode is.

Voorts schetst spreker ons het moeilijke, vermoeiende, primitieve, dikwijls ontmoedigende leven van den explorateur, maar dit is voor een enthousiast, sportief, leergierig mensch geen hinderpaal.

De interessante en dikwijls geestige lezing werd door talrijke aanwezigen met aandacht gevolgd.

Aanvang Colleges en Oefeningen.

De colleges van den hoogleeraar Dr. W. A. Versluys zijn aangevangen op Dinsdag 7 October.

De colleges van den hoogleeraar Dr. J. G. Rutgers zijn aangevangen op Dinsdag 7 October.

De volgende colleges van den hoogleeraar Dr. J. A. Schouten zijn aangevangen: Analyse E₂ op Dinsdag 7 October 2—3 uur, Analyse W₁ op Donderdag 9 October 1—2 uur, Analyse C₁ op Vrijdag 10 October 10—11 uur.

Het college Theoretische Mechanica C₃ is verplaatst van Donderdag 10—11 naar Donderdag 11—12 uur.

De hoogleeraar Dr. M. de Haas zal: 1°. het college Technische Warmteleer 2° studiejaar aangevangen op Zaterdag 11 October a.s.; 2°. het college Bijzondere Onderwerpen voor T₂ aangevangen op Maandag 13 October a.s.; 3°. het college Technische Warmteleer voor W₃ dezen cursus niet geven maar den volgenden cursus voor W₃ en W₄.

Het 5^e jaars college van den hoogleeraar C. B. Biezeno zal aangevangen op Maandag 27 October a.s.

De hoogleeraar Dr. R. Ligtenberg is voorloopig verhinderd college te geven. De aanvang daarvan zal nader bekend worden gemaakt.

De lessen van den lector J. G. Berch zijn aangevangen op Vrijdag 10 October.

De colleges van den hoogleeraar L. A. van Royen zullen aangevangen op Maandag 13 October a.s.

De colleges en oefeningen van den hoogleeraar H. J. van Veen zullen aangevangen op 15 October a.s., behalve de tekenoefeningen voor C₁ en B₁, welke op 22 October aangevangen.

De hoogleeraar Dr. J. G. Sleswijk, arts, zal zijn colleges op Maandag 13 October a.s. hervatten.

De hoogleeraar J. Nelemans c.i. zal het college en de tekenoefeningen Waterbouwkunde C₂ en B₂ aangevangen op Vrijdag 10 October a.s.

Het college Bijzondere onderwerpen van den Hoogleeraar Dr. J. A. Schouten e. i. handelende over symbolische, grafische en approximatieve oplossing van differentiaalvergelijkingen zal aangevangen op Woensdag 22 October 1919, des namiddags 2—3, in het gebouw der voormalige Indische Instelling, Oude Delft.

Roosterwijziging.

De aandacht van studeerenden aan de Technische Hoogeschool wordt gevestigd op de belangrijke wijzigingen in den rooster 1919/1920 vóór de Kerstvacantie, welke zijn ingegaan op Dinsdag 7 October. De wijzigingen zijn aangekondigd in het Hoofdgebouw (Oude Delft 95) en in de gebouwen aan de Jaffalaan.

Vervolgijs Nieuw-Inggeschrevenen.

J. L. M. van Baren, c.	Markt 32, Delft.
J. H. Bosch, enkele lessen,	Bloemend. weg 126, Bloemendaal.
J. A. S. M. Brookhuis, w.	Vliet 38, Leiden.
J. J. H. W. Charpentier, t.	Kanaalstraat 13, Delft.
J. C. Doornberg, c.	Kerklaan 77e, Rijswijk.
J. P. Duijfjes, w.	Buitenwatersloot 28, Delft.
M. H. B. de Ferrante, w.	Spreeuwenlaan 112, Den Haag.
R. M. L. L. Groutars, c.	Laan van Overvest 50, Delft.
S. Isaäcon, e.	Hugo de Grootstraat 102, Delft.
G. J. W. de Jong, s.	Piet Heinstraat 45, Delft.
W. H. Nieuwdorp, t.	Laan te Blotinge 8, Rijswijk.
Mej. J. A. P. S. Obbes, e. less.	Sweelinckstraat 161, Den Haag.
D. W. Pieper, e.	van Leeuwenhoeksingel 27, Delft.
W. Th. Römer, t.	Haagweg 19, Rijswijk.
W. F. C. Schaap, s.	Rotterdamsche weg 68d, Delft.
J. Steendam, t.	Valkenboschlaan 135, Den Haag.
A. Ch. de Stürter, t.	Jan van Riebeeckstr. 44, Den Haag.
C. van Traa, b.	Voldersgracht 5, Delft.
J. B. Ubbink, w.	Delfgauwsche weg 69, Delft.
J. Visman, w.	re Schuijstraat 221, Den Haag.
G. de Zoeten, e.	Houttuinen 5a, Delft.

Propaedeutische Examens na de Zomervacantie 1919.

Geslaagd voor:

Civiel-Ingenieur.

R. A. T. Brusse.	J. R. Keuchenius.
H. Burger.	J. F. Kipperman.
L. Corbeau.	F. B. J. Kluvers.
F. V. Deeleman.	M. Levert.
J. H. Degens.	J. P. Mazure.
E. E. Hens.	G. Meesters.
H. T. A. Huydts.	M. F. Prins.
L. H. Huydts.	L. A. Sanders.
C. P. H. Jagtman.	J. A. G. van der Steur.
J. C. de Kanter.	K. L. de Vries.

Bouwkundig-Ingenieur.

F. Kruger.

Werktuigkundig-Ingenieur.

S. J. H. Breukel.	A. J. Faber.
C. H. Buitenhuis.	R. C. A. Franken.

J. Haasnoot.	P. E. Meijer.
H. W. Haga.	J. H. Copius Peereboom.
J. J. C. Hardenberg.	H. A. Romp.
B. A. de la Houssaye.	M. van Stappen.
E. H. J. Lange de Boer.	B. L. Voskuil.
W. E. J. G. ter Kuile.	

Scheepsbouwkundig-Ingenieur.

W. Fuhri Snethlage.

Electrotechnisch Ingenieur.

J. L. J. van der Grinten.

Scheikundig Ingenieur.

P. F. N. van de Graaff.	H. W. Scheffers.
H. D. Muller.	R. A. I. Snethlage.
J. L. J. M. Raijmakers.	

Mijningenieur.

W. van Achterbergh.	E. C. R. M. Schölvinc.
P. G. H. A. Fermin.	L. A. van der Wilde.
M. Neumann.	A. C. van Wijk.
T. L. Reitsema.	

Mededeelingen.

De Rector-Magnificus maakt bekend dat de heer W. P. Smit, technoloog, door H. M. de Koningin bij besluit van 30 Augustus 1919, No. 47, benoemd tot hoogleeraar in de Afdeling der Werktuigbouwkunde en Scheepsbouwkunde om onderwijs te geven in de mechanische technologie, op Woensdag 15 October 1919, 's namiddags te 3 ure, in een openbare Senaatsvergadering in de groote zaal van den Stads Doelen, zijn ambt zal aanvaarden met een rede, ter bijwoning waarvan alle belangstellenden worden uitgenoodigd. Na afloop van de plechtigheid zal de gebruikelijke ontvangst door den hoogleeraar in het Hoofdgebouw, Oude Delft 95, plaats vinden.

—o—

PRIVATE PROMOTIE.

Ter verkrijging van den graad van Doctor in de technische wetenschap zal de heer Adriaan Willem Coster van Voorhout, technoloog, op Vrijdag den 17^{den} October 1919 des namiddags te drie ure in de Prinsenkamer worden toegelaten tot de verdediging tegenover een commissie uit den Senaat der Technische Hoogeschool van een proefschrift en van stellingen, beide goedgekeurd door den promotor Prof. Dr. J. Böeseken, t.

De titel van het proefschrift is: Condensatie producten van phenol en formaldehyde.

ADVERTENTIEN.

GETROUWD:

G. H. L. DE WIJS,
Assistent a/d Technische Hoogeschool,
en
W. A. VERSTEEGH.

De Heer en Mevrouw DE WIJS—VERSTEEGH zeggen hierbij, ook namens de wederzijdsche families, hartelijk dank voor de vele blijken van belangstelling bij hun huwelijk ondervonden.

Mr. WILLIAM W. DAVIDSON,
TEACHER OF ENGLISH.

Blind Englishman, educated at the Royal N. College, London, gives conversation lessons.

Address: 97 Rotterdamsche Weg, DELFT,
(2 minutes' walk past Jaffalaan).

Restaurant DE POOL.
LUNCH-ROOM.
MARKT 25a. DELFT.

Wederom zooals vorig jaar
prima Erwtensop met Spek en Worst.
Plat du Jour. Diners. Avondschotels.

PANNEKOEK 40 cent.

Bijzonder aanbevolen voor H.H. STUDENTEN,
ook ABONNEMENTEN.

Aanbevelend, **J. DE VOS,**
Oud-Kellner HOTEL CENTRAL.

AUGUST J. GAISER,

Leeraar in het Mandoline- en Gitaarspel, voorm. mil. Kapelmeester. Adres: Vlouw 20. Geeft onderricht aan eerstbeginners en meergevorderden in de *kunstvaardige* behandeling van Gitaar, Luit en Plectruminstrumenten (Liedbegeleiding, solo- en ensemblespel). 1re Referenties.

KLOPPER II gevraagd
ter overname of in huur tot Januari.

Adres F. WASSING, Columbusstraat 30, DEN HAAG.

TEEKENTAFEL (W.)
ter overname gevraagd.

Brieven met aanbiedingen onder No. 30, aan het Bureau van dit Blad, zoo spoedig mogelijk.

Uitzending van DINERS
van af 85 cents.

Dagelijks verkrijgbaar **NASSI-GORENG.**

Aanbevelend,

CHR. F. RÜTER, OUDE DELFT 120

DRINKT:

„BAM-VIC”

(B.A.M.ARAK met VICTORIAWATER)
= de meest verfrissende drank! =

TECHNISCH STUDENTEN TIJDSCHRIFT.

Het T. S. T. is het orgaan van het Delftsch studie leven. Redacteuren worden benoemd met medewerking van alle Vakverenigingen van Studeerenden. Oorspronkelijke bijdragen. Verslagen van excursies, vergaderingen. Uitgewerkte examenopgaven. Eindexamen-ontwerpen. Boekbesprekingen. Technische bijlagen. **Nieuwe rubriek: De Ingenieur in Ned.-Indië.** Lijsten van, door Hoogleraren aanbevolen, boeken. Goede illustraties.

Abonnementsprijs f 5,-- per jaargang (f 3,-- voor de eerstvolgende 6 nummers).

Studenten van alle faculteiten steunt Uw eigen studie-orgaan; weest er trotsch op, dat zoo'n blad bestaat. Abonneert U nog heden!

Administratie-adres: Binnenwatersloot 33.

„ONS HUIS”, OUDE DELFT 201,
(naast Museum Van Meerten).
CAFÉ-RESTAURANT.

BILLIJKE PRIJZEN.
GOEDE WAAR.

....
Het meebrengen van eigen consumptie (mits geen dranken) is geoorloofd.

....
Gelegenheden voor
KOFFIETAFEL
per Abonnement.

....
Lokalen te huur.

INSTALLATIE VOOR LICHTBEELDEN.

NIEUWSTE UITVINDING
„PLANTOR”.

Met dit instrument kan ieder zijn eigen gramophoneplaten maken, zoowel voor zang, muziek, redevoeringen, besprekingen enz.

Gratis in werking te zien bij de

Firma L. RAAR,
BINNENWATERSLOOT 20.

STOTTEREN! Stotteraars spreken direct!

Betaling na genezing. Prospectus gratis.

Instituut „Henri Amand”,

HAARLEM, 52 PRINSEN BOLWERK 52.
(2 minuten van het Station)

Geneest onmiddellijk Stotteren, ook zonder de werkzaamheden te verzuimen.

Voor de levering van

Delftsche Limonade-Siropen

beveelt ondergeteekende zich beleefd aan.

W. DE HOOGH,

Oude Delft 152.

Telefoon 15.

Techn. Boekhandel en Drukkerij J. Waltman Jr.

Binnenwatersloot 33.

DELFT.

Telefoon No. 75.

In onze Afdeeling TEEKENBEHOEFTELEN zijn thans voorhanden een grooten voorraad

Teekenborden, Teekentafels, Haken, Driehoeken, Mallen, Calqueer- en Teekenpapier, Maatstokken, Dictaatcahiers, Schetsboeken, Teekeninkten, enz.

Ontvangen een zending PASSERDOOZEN van verschillend fabriikaat en een beperkte hoeveelheid HELIOS driehoeken.

Vlugste levering.

Billijke prijzen.